

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філологічного факультету
Бідзія Ю.М. /Бідзія Ю.М./
« 8 » липень 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛІТЕРАТУРНЕ РЕДАГУВАННЯ У ЗМК»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	061 «Журналістика» «Журналістика»
Освітня програма	«Журналістика»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Літературне редагування у ЗМК» для здобувачів вищої освіти галузі знань 06 «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика», предметної спеціальності 061 «Журналістика», освітньої програми «Журналістика».

Розробники: Шаповалова Г.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»; Шебештян Я.М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики протокол № 11 від «29» 06 2021 р.

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 4 від «30» 06 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	четвертий	п'ятий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 58 /18 самостійної роботи студента – 62/ 102	восьмий	десятий
	Лекції:	
	Практичні (семінарські):	
		-
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	58	18
Форма підсумкового контролю: модульна контрольна	Самостійна робота:	
	62	102

Метою викладання навчальної дисципліни «Літературне редагування у ЗМК» - логічного й обґрунтованого продовження комплексів дисциплін «Медіалінгвістика» і «Теорія та практика журналістики», що вивчають студенти, здобуваючи кваліфікацію бакалавра журналістики, - є опанування теорії літературного редагування, систематизація, доповнення, узагальнення фахових знань у зв'язку з основним аспектами фахового аналізу й удосконалення медіатексту; подальше формування особистості майбутнього медійника як професійного мовця.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних наук.

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК14. Здатність критично оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну діяльність загалом.

СК17. Здатність виокремлювати під час виконання виробничих завдань факти, події, процеси та ін., про які бракує знань і які не вдається відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному вдосконаленні

Вивчення дисципліни «Літературне редагування у ЗМК» надає студентам додаткові переваги й можливості щодо ефективного застосування лінгвальних засобів усіх рівнів, навичок фахового аналізу текстів різних за змістом, формою, аудиторним спрямуванням типів, уміння підготувати / удосконалити медіатекст для оприлюднення у ЗМІ.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Літературне редагування у ЗМК» є знання з комплексів дисциплін «Медіалінгвістика» і «Теорія та практика журналістики», що за різними розділами й рівнями студенти опрацьовують впродовж трьох курсів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Літературне редагування у ЗМК», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПР01
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР02

Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПР03
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15
Оволодіти комплексом професійних знань і навичок, необхідним для продовження навчання в магістратурі та здійснення наукової роботи.	ПР21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Літературне редагування у ЗМК»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність на основі здобутих з теорії літературного редагування системі знань науково аналізувати, пояснювати, оцінювати, вдосконалювати інформаційний продукт / медіатекст; ефективно застосовувати лінгвістичний терміноапарат і спеціальні журналістичкознавчі поняття для розуміння, пояснення, розробки виробничих дій, спрямованих на оприлюднення медіатексту.	ПР03, ПР01
Застосовувати знання з літературного редагування для створення якісного (усного, письмового) інформаційного продукту різних жанрів і різної соціально значущої тематики чи для проведення інформаційної акції.	ПР02, ПР15
Вільно спілкуватися з професійних питань (в т.ч. стосовно різних аспектів підготовки й оприлюднення медіатекстів), включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11,
Оволодіти комплексом знань із літературного редагування у ЗМК і навичок створення та професійного редагування медіатекстів, необхідним для продовження навчання, здійснення наукової роботи різного рівня (в т.ч. магістерського).	ПР21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «Літературне редагування у ЗМК» є: поточний контроль на лабораторних заняттях, контроль результатів опанування тем і виконання завдань, запланованих у межах самостійної й індивідуальної роботи (як-от: реферат, наукове есе, стаття, тези, доповідь на семінарі); підсумковий контроль здійснюється у формі модульної роботи та іспиту.

У процесі викладання дисципліни застосовуються такі загальноприйняті методи діагностики, контролю й самоконтролю: усне опитування, індивідуальні й групові бесіди / колоквіуми, письмові роботи (аналіз, реферування, наукове есе); як джерело одержання знань, формування навичок і вмінь - лекція, аналіз емпіричного матеріалу з ЗМК. За дієвістю підходів превалюють методи, що традиційно забезпечують опанування навчального предмета, стимулюють і мотивують навчально-наукову діяльність: словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні, навчальні дискусії, проблемні ситуації, творчі завдання, пошук тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, захист індивідуальних робіт, рефератів.

Форма модульного контролю: колоквіум.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Сума балів за всі види робіт обраховується у межах 100 балів як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
10	10	10	10	5	5	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість денна/заочна	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	29 / 9	40
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні		
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		

Презентація		
Наукове есе/ реферат	1	10
Тези / стаття	1	10
Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка «відмінно» (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре» (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре» (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка «задовільно» (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок через недостатнє розуміння програмного матеріалу.

Оцінка «задовільно» (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка «незадовільно» (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка «незадовільно» (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи залік.

Шкала оцінювання: «відмінно» – А (90-100); «добре» – В (82-89), С (74-81); «задовільно» – D (64-73), Е (60-63); «незадовільно» – FX (35-59), F (0-34).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі заліку та дає можливість визначити рівень засвоєння студентами теоретичних знань, практичних вмінь і навичок.

Максимальна оцінка з підсумкового семестрового контролю становить 100 балів. Підсумок формується як середнє арифметичне з оцінок за всі передбачені програмою роботи. Студент, який на високому рівні опанував теоретичні положення, вмiє оперувати термінами, критично оцінювати відповідні явища, виконав усі завдання, залучив при цьому значну кількість програмних і додаткових теоретичних розробок, адекватний емпіричний матеріал, заслуговує на оцінку «відмінно» (90-100); оцінка «добре» (В – 82-89, С – 74-81) виставляється студенту, який виконав усі завдання, однак не залучив додаткового теоретичного й фактичного матеріалу. На оцінку «задовільно» (D – 64-73, E – 60-63) претендує студент, який засвоїв поняттєвий мінімум з дисципліни та виконав не менше 80% завдань; у випадку невиконання на належному рівні запланованих завдань студент отримує оцінку «незадовільно» (FX – 35-59, F – 0-34).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Літературне редагування: сенс, природа, предмет, методи. Історія літературного редагування.

Тема 2. Основні компоненти і поняття теорії літературного редагування у ЗМК.

Тема 3. Наукове обґрунтування змісту й основних механізмів літредакторської діяльності.

Тема 4. Медіатекст як продукт мовної діяльності автора та предмет літературного редагування.

Тема 5. Особливості літредакторського аналізу різних компонентів медіатексту. Авторський і перцептивний варіанти тематичного, логіко-поняттєвого, емоційно-експресивного, архітектонічного та ін. компонентів структури твору.

Тема 6. Технологія літературного редагування; вимоги до організації процесу літературного редагування.

Тема 7. Методика аналізу різних компонентів медіатвору.

Тема 8. Літредакторський висновок і типи правки / вдосконалення проаналізованого медіатексту.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	усього денна/ заочна	у тому числі			
лекції		практичні	лабораторні денна/ заочна	інд-на робота	самостійна робота денна/ заочна

7-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Літературне редагування: сенс, природа, предмет, методи. Історія літературного редагування.	12/14			5 / 2		7 / 12
Тема 2. Основні компоненти і поняття теорії літературного редагування у ЗМК.	16/18			10 / 2		6 / 12
Тема 3. Наукове обґрунтування змісту й основних механізмів літредакторської діяльності.	16/14			10 / 2		6 / 12
Тема 4. Медіатекст як продукт мовної діяльності автора та предмет літературного редагування.	16/14			10 / 2		6 / 12
Тема 5. Особливості літредакторського аналізу різних компонентів медіатексту. Авторський і перцептивний варіанти тематичного, логіко-поняттєвого, емоційно-експресивного, архітектонічного та ін. компонентів структури твору.	12/16			5 / 3		7 / 13
Тема 6. Технологія літературного редагування; вимоги до організації процесу літературного редагування.	12/16			5 / 2		7 / 14
Тема 7. Методика аналізу різних	12/15			5 / 2		7 / 13

компонентів медіатвору.					
Тема 8. Літредакторський висновок і типи правки / вдосконалення проаналізованого медіатексту.	14/17			8 / 3	6 / 14
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль	120			58 / 18	62 / 102
Разом за семестр	120			58 / 18	62 / 102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Літературне редагування: сенс, природа, предмет, методи. Історія літературного редагування.	5	2
2	Основні компоненти і поняття теорії літературного редагування у ЗМК.	10	2
3	Наукове обґрунтування змісту й основних механізмів літредакторської діяльності.	10	2
4	Медіатекст як продукт мовної діяльності автора та предмет літературного редагування.	10	2
5	Особливості літредакторського аналізу різних компонентів медіатексту. Авторський і перцептивний варіанти тематичного, логіко-поняттєвого, емоційно-експресивного, архітектонічного та ін. компонентів структури твору.	5	3
6	Технологія літературного редагування; вимоги до організації процесу літературного редагування.	5	2
7	Методика аналізу різних компонентів медіатвору.	5	2
8	Літредакторський висновок і типи правки / вдосконалення проаналізованого медіатексту.	8	3
Разом		58	18

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Особливості становлення літературного редагування як професійної діяльності в Україні. Основні риси літературного редагування офіційно-ділових, наукових, публіцистичних, художніх текстів.	7	12
2	Медіатекст як предмет лінгвістичного аналізу. Типи наукової інтерпретації твору.	6	12
3	Культуромовні категорії як обов'язкові в літредакторському осмисленні, науковій оцінці якості аналізованого медіатексту.	6	12
4	Диференційні ознаки публіцистичного тексту, особливості вияву авторського «я» у різних за проблематикою, способом, метою, завданнями, аудиторним спрямуванням творах і їх врахування під час літредакторського аналізу.	6	12
5	Стильові та жанрові особливості медіатворів у контексті літредакторського аналізу.	7	13
6	Літредакторська діяльність у новітніх ЗМІ. Проблема культуромовної досконалості онлайн-видань.	7	14
7	Дискусійні питання сучасної теорії літературного редагування.	7	13
8	Літературне редагування у ЗМК і стандарти журналістики.	6	14
	Разом	62	102

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ковалик І.І., Мацько Л.І., Плющ М.Я. Методика проведення лінгвістичного аналізу тексту. К.:Вища школа. 1984. 120 с.
2. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації. Львів: ПАІС, 2009. 432 с.
3. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок. Львів: ЛНУ, 2000. 68 с.
4. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Знання, 2008. 423 с.
5. Різун В. В. Літературне редагування: підручник. К.: Либідь, 1996. 240 с.
6. Різун В.В., Мамалига А.І., Феллер М.Д. Нариси про текст. К.: РВЦ «Київський університет». 1998. 336 с.

Допоміжна література

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. К.: ВД «КМ Академія», 1994. 254 с.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів: Світ. 1990. 232 с.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К.: Рідна мова, 1998. 475 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. К.: Центр навчальної літератури. 2003. 536 с.
5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2002. 368 с. (Альма-матер).
6. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. К.: ВЦ «Академія», 2007. 360 с. (Альма-матер).
7. Огієнко І. / Проф., д-р Іван Огієнко. Наука про рідномовні обов'язки: Рідномовний катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства. К.: АТ «Обереги», 1994. 72 с. (Б-ка АТ «Обереги»).
8. Пентиліук М. І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа. 1994. 240 с.
9. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. К.: Наукова думка, 1976. 286 с.
10. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посіб. К.: Либідь. 2008. 240 с.
11. Потебня О. О. Естетика і поетика слова: збірник /упоряд., вступ. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодної; пер. з рос.К.: Мистецтво, 1985. 302 с. (Пам'ятки естетичної думки).
12. Потятиник Б. В., Лозинський М. В. Патогенний текст. Львів: Місіонер, 1996. 296 с.
13. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації. Дрогобич: Відродження, 1997. 360 с.
14. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.: Знання. 2006. 291 с. (Вища освіта ХХІ століття).
15. Серажим К.С. Текстознавство. К.: ВПЦ «Київський університет». 2008. 527 с.
16. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Гриценка. К.: Вища школа. 2002. 493 с.
17. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. К.: Вища школа. 1994. 414 с.
18. Сучасна українська літературна мова / За заг. ред. О. Д. Пономарева. К.: Либідь. 2001. 400 с.
19. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Теоретико-практичні питання текстознавства. Ужгород: Гражда.2015. 100 с.
20. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: ВЦ «Академія». 2010. 408 с. (Серія «Альма-матер»).

Інформаційні ресурси в мережі інтернет

1. Лінгвістичний портал MOVA.info URL: <http://www.mova.info/>
2. Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; редкол.: В. М. Русанівський [та ін.]. Вид. 2-ге, випр. і допов. Київ: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. 820, [2] с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001051>
3. Український правопис. Електронна версія офіційного видання. URL.: <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYtIjxkiAa5vrd0mM/view>

***

Сайт бібліотеки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>

Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Електронна бібліотека відділення журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <http://www.mediazakarp.at.ua>

Сайт бібліотеки БДПУ: <http://bdpu.org/Library>

Загальний сайт Національної бібліотеки ім. В.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Сайт бібліотеки ім. Д.І.Чижевського: <http://library.kr.ua/>

Бібліотека зарубіжної літератури: http://www.booksbooksbooks.ru/index.php?option=com_content&view=category&id=82&Itemid=213

Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>

Платформа Prometheus: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2020/02/images.png>

Мультимедійний посібник МедіаДрайвер <http://mediadriver.online/book/>